

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători - Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Sliusarenco Dumitru cu inculpatul Juravliov Ion, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 14 august 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Juravliov Ion Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. xxxx, bd. xxxx, ap. xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 05.07.2017 – 14.08.2017 (prima instanță);
2. 13.11.2017 – 01.03.2018 (instanța de apel);
3. 24.05.2018 – 27.06.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 14 august 2017, s-a constatat săvârșirea de către Juravliov Serghei a faptei prejudiciabile prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

În temeiul art. 23 Cod penal, Juravliov Ion a fost absolvit de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii în stare de iresponsabilitate.

În conformitate cu art. 99 Cod penal, în privința lui Juravliov Ion a fost aplicată măsura de constrângere cu caracter medical, cu internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

În privința corpurilor delictive s-a dispus a fi nimicite la rămânerea definitivă a sentinței.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Juravliov Ion, la 01.04.2017, ora 11:30, aflându-se în coridorul comun al etajului 4 din bd. Mircea cel Bătrîn 48, mun. Chișinău, intenționat, acționând în scopul sistării activității de serviciu al ofițerului principal de sector al IP Ciocana, Curajos Sergiu, aflat la

chemare, i-a aplicat mai multe lovituri cu o umbrela peste cap, cauzându-i dureri fizice.

Tot el, Juravliov Ion Serghei, la 02.04.2017, ora 15:40 min, fiind deținut în celula nr. 5 al Izolatorului de detenție preventivă al Direcției de poliție mun. Chișinău, din str. Tighina 6, mun. Chișinău, intenționat, acționând în scopul sistării activității de serviciu al inspectorului de serviciu Cobzac Iurie, care efectua supravegherea deținuților, i-a aplicat o lovitură cu mâna peste față, cauzându-i părții vătămate dureri fizice.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal, adică aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere ori a rudelor ei apropiate, fie nimicirea bunurilor acestora în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau al altei persoane, precum și aceleași acțiuni aplicate împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Sliusarenco Dumitru în numele inculpatului Juravliov Ion, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea imputată.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- instanța greșit a stabilit vinovăția inculpatului Juravliov Ion, faptul că lipsesc elementele infracțiunii și nu a fost demonstrată existența vătămarilor la nici una din părțile vătămate iar sentința s-a bazat pe presupuneri. În situația dată nu pot fi aplicate măsurile de constrângere cu caracter medical, soluția instanței pe caz și internarea apelantului într-o instituție psihiatrică este afectată de un viciu fundamental și urmează a fi casată;

- sentința nu cuprinde motivele pe care se bazează soluția de condamnare;

- nu există nici o probă care ar confirma aplicarea violenței asupra părților vătămate;

- inculpatul la momentul pronunțării sentinței se afla într-o stare psihică care nu-i permitea să conștientizeze esența sentinței și efectele acesteia, la fel contractul de asistență juridică încheiat cu avocatul său expirase după pronunțarea sentinței și inculpatul nu a beneficiat de asistență juridică după pronunțarea sentinței;

- la 16.10.2017 inculpatul a încheiat un contract de asistență juridică, și la aceeași dată au făcut cunoștință cu materialele cauzei și sentința, astfel apelul a fost declarat în termen legal.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018, a fost respins ca fiind depus peste termen apelul declarat.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la data de 14.08.2017 a fost pronunțată sentința, avocatul Sliusarenco Dumitru a declarat apel în numele inculpatului Juravliov Ion la data de 01.11.2017 (f.d. 204-206, vol. I), deși termenul de declarare a apelului împotriva sentinței expira la 30.08.2017.

În acest context, instanța de apel a notat că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din prima instanță din 14.08.2017 (f.d. 186-187, vol. I), sentința a fost pronunțată în prezența inculpatului Juravliov Ion, reprezentantului legal al inculpatului Covalenco Nadejda și avocatului inculpatului Cecan Igor, care au primit în aceeași zi la data de 14.08.2017 o copie a sentinței motivate confirmate prin semnăturile aplicate de reprezentantul legal al inculpatului Covalenco Nadejda și avocatului inculpatului Cecan Igor (f.d. 194, verso, vol. I).

Totodată, instanța de apel a precizat că contractul de acordare a asistenței juridice de către avocatul Sliusarenco Dumitru nr. 24/7-17 a fost încheiat la 24.07.2017, mandatul fiind emis la 27.07.2017 (f.d. 203, vol. I), adică înainte de pronunțarea sentinței din 14.08.2017 în privința lui Juravliov Ion.

În continuare, instanța de apel a reținut că potrivit art. 230-234, 402 Cod de procedură penală, termenul de apel este termen legal și imperativ, astfel încât nerespectarea lui atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara apel și nulitatea oricărei cereri de apel înaintate după expirarea termenului. Conform art. 402 Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că termenul de declarare a apelului de 15 zile, a expirat pentru apelant la data de 30.08.2017, iar declarând apel la 01.11.2017, partea a omis termenul legal de depunere a acestuia, întrucât sentința din 14.08.2017, a fost pronunțată integral în cadrul ședinței de judecată din aceeași zi, 14.08.2017, la care au fost prezenți inculpatul, reprezentantul legal al inculpatului și avocatul inculpatului.

Subsidiar, instanța de apel a notat că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ - adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premisă nu s-a confirmat.

Totodată, instanța de apel a conchis că nu s-au invocat motive întemeiate ce au determinat întârzierea declarării apelului, astfel, a reținut că nu sunt premise de repunere în termen a apelului. Mai mult, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Mai mult, instanța de apel a indicat că apelantul a solicitat repunerea în termen a apelului în conformitate cu prevederile art. 403 Cod de procedură penală, însă temeiurile invocate de acesta sunt nejustificate, or inculpatul a fost asistat de un avocat în ședința de judecată, care nu a atacat sentința nominalizată, la fel, s-a conchis că în ședința instanței de apel nu au fost constatate circumstanțe noi, care ar da temei pentru repunerea în termen a apelului declarat de avocatul inculpatului.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Sliusarenco Dumitru cu inculpatul Juravliov Ion, care indică temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8) Cod de procedură penală și solicită repunerea în termen a recursului, casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatului, precum și admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate și expedierea acesteia la Curtea Constituțională.

În argumentarea recursului, recurenții invocă că:

- decizia motivată a fost comunicată recurentului la 07 mai 2018, motiv din care este relevantă repunerea în termen a recursului.

- cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde;

- decizia motivată a instanței de apel a fost recepționată la data de 07 mai 2018, fapt care se confirmă prin extrasul din dosar;

- instanța de apel nu a raportat circumstanțele specifice ale cauzei la prezenta speță și a admis astfel o încălcare gravă a dreptului la un recurs eficient și acces la instanță, de care dispunea inculpatul;

- din cauza maladiei psihice de care suferă, inculpatul nu putea conștientiza și înțelege aspectele procedurale și tehnice care țin de procedurile judiciare și declararea apelului. Urmează de menționat că reclamantul se afla într-o perioadă de criză, fiind expus la mai multe acțiuni violente, inclusiv cu caracter sexual, în penitenciarul nr. 13, fapt pe care Procuratura s. Centru al mun. Chișinău a inițiat o investigație penală;

- din motive de sănătate psihică și internare într-o instituție psihiatrică sub control riguros, inculpatul s-a aflat în imposibilitate psihică și fizică de a depune o cerere de apel împotriva sentinței primei instanțe

- este irelevant argumentul instanței de apel privind anexarea de către avocatul Sliusarenco Dumitru a mandatului din data de 27.07.2017. Inculpatul s-a adresat la Asociația Promo-LEX, în cadrul căreia activează avocatul Sliusarenco Dumitru pentru consultații referitor la pretinse acțiuni de tortură și tratamente inumane, admise împotriva recurentului în Penitenciarul nr.13 din Chișinău. Pentru documentarea cauzei a fost inițial emis mandatul la care face referire instanța. Mai mult ca atât, în perioada iulie-august 2017, inculpatul era reprezentat de avocatul Cecan Igor. Astfel, în perioada în care urma a fi declarat apelul, avocatul Sliusarenco Dumitru nu participa pe respectiva cauză penală, ci doar examina aspectul expunerii inculpatului la tratamente inumane și îl consulta în această privință. După pronunțarea sentinței instanței de fond, avocatul Cecan Igor nu a depus cerere de apel și a întrerupt asistarea recurentului. Astfel, Juravliov Ivan a fost lipsit de asistență juridică calificată.

- avocatul Sliusarenco Dumitru, în perioada 09 august 2017 - 30 august 2017 s-a aflat în concediu anual iar în perioada 10-27 august nu s-a aflat pe teritoriul R. Moldova și astfel a fost în imposibilitate de a depune apel, în cazul în care inculpatul îi solicita aceasta;

- cauza penală în toată complexitatea ei nu putea fi soluționată în lipsa inculpatului;

- nu există nici o probă care ar confirma că Juravliov Ion a aplicat violența față de părțile vătămate, precum nefiind demonstrată nici intenția inculpatului de a comite infracțiunea incriminată, or inculpatul a acționat fără discernământ, fiind în stare de iresponsabilitate;

- la aplicarea soluției de internare forțată într-o instituție psihiatrică, instanța a pornit de la premise false și concluzii neîntemeiate. Instanța greșit a stabilit vinovăția inculpatului Juravliov Ion, dat fiind faptul că lipsesc elementele infracțiunii și nu a fost demonstrată existența vătămarilor corporale la nici una din părțile vătămate iar sentința s-a bazat pe presupuneri. În situația inexistenței elementelor infracțiunii nu pot fi aplicate măsurile de constrângere cu caracter medical;

- în situația inexistenței elementelor infracțiunii nu pot fi aplicate măsurile de constrângere cu caracter medical, astfel instanța neîntemeiat a aplicat în privința inculpatului măsura de internare în instituție psihiatrică;

- instanța nu și-a motivat sentința, or la partea descriptivă a sentinței, instanța nu a inclus nici un paragraf și nici un argument care ar arăta motivele care au stat la baza deciziei de a condamna inculpatul;

- una din încălcările grave admise împotriva inculpatul este izolarea pe un termen nedeterminat într-o instituție psihiatrică, motiv din care s-a depus cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, anexată la cererea de recurs, care urmează a fi examinată și expediată pentru verificarea constituționalității la Curtea Constituțională, or aceasta va contribui nu doar la remedierea unor abuzuri admise în prezenta cauză, dar va contribui și la soluționarea unei probleme grave a sistemului dreptului penal.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind declarat peste termen, motivând că din materialele cauzei rezultă că la 01.03.2018, în prezența avocatului Sliusarenco Dumitru a fost pronunțat dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, participanții fiind anunțați că la 29.03.2018 va fi pronunțată decizia motivată (f.d. 2-4, vol. II). În ședința din 29.03.2018, la care avocatul nu s-a prezentat, a fost pronunțată decizia motivată (f.d. 4, vol. II).

Prin urmare, indică că termenul de declarare a recursului ordinar de către părți împotriva deciziei instanței de apel, a expirat la 29.04.2018, iar recurentul a depus recurs la 10.05.2018 (f.d. 24, vol. II).

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018, a fost pronunțat la 01 martie 2018 în prezența avocatului Sliusarenco Dumitru ce reprezenta interesele inculpatului Juravliov Ion, fiind prezent și reprezentantul legal al inculpatului Juravilov Ion - Covalenco Nadejda – mama inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 1-3, vol. II), în aceeași zi fiind comunicată și data pronunțării deciziei integrale – 29.03.2018, modul și termenul de atac a deciziei.

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțată integral la 29 martie 2018, curge de la această dată.

În acest context, Colegiul penal reține că la 10 mai 2018, conform ștampilei Secției Grefă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție (f.d. 24, vol. II), avocatul Sliusarenco Dumitru declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca argumente întemeiate privind depunerea tardivă a recursului.

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, **nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.**

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat la 10 mai 2018 de către avocatul Sliusarenco Dumitru în numele inculpatului Juravliov Ion, împotriva deciziei instanței de apel din 01 martie 2018, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Sliusarenco Dumitru cu inculpatul Juravliov Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Juravliov Ion Xxxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **06 iulie 2018.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie